

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 14Csp/173/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6919205398
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2020:6919205398.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudkyňou JUDr. Vierou Kvetkovou v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, zastúpeného JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Bratislava, Majerníkova 3479/3A proti žalovanému: A. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, o zaplatenie 260,46 eur, 180 eur, 100 eur, zmluvnej pokuty a príslušenstva, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 10 % ročne zo sumy 260,46 eur od 20.12.2016 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žaloba v prevyšujúcej časti sa zamieta.

III. Žalovanému sa nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1.1 Žalobca sa žalobou podanou na tunajší súd dňa 20.12.2019 domáhal voči žalovanému zaplatenia týchto nárokov:

- zostatok úverovej istiny vo výške 260,46 eur,
- zmluvná pokuta vo výške 10 % ročne zo sumy 260,46 eur od 20.12.2016 do zaplatenia,
- poplatky za upomienky spolu vo výške 180 eur,
- poplatok za expresné spracovanie úveru vo výške 100 eur,
- zmluvný úrok vo výške 32,22 % ročne zo sumy 300 eur od 15.04.2016 do 20.05.2016, zo sumy 260,46 eur od 20.05.2016 do zaplatenia,
- úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 260,46 eur od 21.12.2016 do zaplatenia.

1.2 V žalobe uviedol, že dňa 15.04.2016 uzavrel so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 300 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť a súčasne sa zaviazal zaplatiť úrok aj vo výške 74,40 eur a poplatok za expresné vybavenie úveru v sume 100 eur. Žalovaný však zaplatil žalobcovi len sumu 39,54 eur. Nakoľko žalovaný porušil svoju povinnosť uhrádzať poskytnutý úver včas a riadne, vyzval ho žalobca 6 upomienkami na zaplatenie dlžnej sumy, za čo si voči žalovanému uplatnil nárok na poplatok za každú upomienku vo výške po 30 eur, t.j. spolu 180 eur. Keďže žalovaný neuhradil dohodnutú splátku včas a riadne až po dobu dlhšiu ako 4 mesiace, zosplatnil žalobca zostávajúci dlh žalovaného vo výške ku dňu 20.12.2016.

2. Žalovaný sa ku žalobe nevyjadril.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 15.04.2016 a Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru platnými od 16.03.2016 (ďalej len "VPPÚ").

Na základe vykonaného dokazovania súd vec skutkovo a právne posúdil takto:

4.1 Žalobca uzavrel so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 15.04.2016 (ďalej len "úverová zmluva"), na základe ktorej poskytol žalovanému bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 300 eur, pričom žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi poskytnuté peňažné prostriedky a navyše zaplatiť aj úrok vo výške 74,40 eur spoločne s poplatkom za expresné spracovanie úveru vo výške 100 eur (ďalej len "expresný poplatok"), t.j. zaplatiť celkovú čiastku vo výške 474,40 eur v 12 mesačných splátkach, z toho 1. až 4. splátku vo výške po 1 eure a 5. až 12. splátku vo výške po 58,80 eur, vždy ku 15. dňu v mesiaci počnúc splatnosťou prvej splátky dňa 15.05.2016. Suma 74,40 eur predstavuje úrok vo výške 32,22 % ročne z poskytnutého úveru v prípade jeho riadneho splatenia v termíne splatnosti poslednej splátky (konečnej splatnosti úveru) dňa 15.04.2017. V úverovej zmluve bola dohodnutá RPMN v sadzbe 37,43 %.

4.2 Žalovaný však žalobcovi uhradil len sumu 39,54 eur, v dôsledku čoho si žalobca uplatnil nárok na istinu v sume 260,46 eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom a úhradami žalovaného.

4.3 Súd konštatuje, že predmetná úverová zmluva je spotrebiteľskou zmluvou podľa Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ") a súčasne aj zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov č. 129/2010 Z.z. (ďalej len "ZSÚ").

4.4 Podľa § 52 ods. 1 OZ - spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

4.5 Podľa § 52 ods. 2 OZ - ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

4.6 Podľa § 1 ods. 2, prvá veta ZSÚ - spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

4.7 Podľa § 2 písm. a) ZSÚ - na účely tohto zákona sa spotrebiteľom rozumie fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

4.8 Podľa § 2 písm. d) ZSÚ - na účely tohto zákona sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

5. V prvom rade súd skúmal, či uplatnené nároky žalobcu sú, resp. nie sú premlčané v zmysle § 54a OZ.

5.1 Premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (jeho súdnu vymáhateľnosť) možno odvrátiť.

5.2 Účelom premlčania, obzvlášť v spotrebiteľských o veciach, je najmä:

- stimulovať veriteľa k rýchlemu (včasnému) uplatneniu jeho práv,
- v súlade so zásadou právnej istoty účastníkov občianskoprávných vzťahov zabrániť neprimerane dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcich povinností,
- predchádzať prípadnej dôkaznej núdzi nielen na strane veriteľa (žalobcu), ale predovšetkým na strane spotrebiteľa (žalovaného).

5.3 Všeobecnú dĺžku premlčacej doby pre práva z občianskoprávných vzťahov ustanovuje zákon na tri roky. Vzhľadom na to, že premlčacia doba je určitý časový úsek, nestačí určiť len jej dĺžku a koniec, ale treba aj určiť, od ktorého okamihu začína plynúť, teda jej začiatok. Pre všeobecnú premlčaciu dobu platí, že začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo (nie, keď žalobca subjektívne mohol) vykonať po prvý raz.

5.4 Podľa § 100 ods. 1, prvá veta OZ - právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone uvedenej.

5.5 Podľa § 101 OZ - pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

5.6 Podľa § 54a prvá veta OZ (v znení zákona č. 343/2018 Z.z., ktorým bolo do OZ zavedené ustanovenie § 54a) - premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté.

5.7 Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby v zmysle § 54a OZ ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktorý nemožno vymáhať proti vôli dlžníka. Ak veriteľ napriek tomu podá na súd žalobu, ktorej predmetom je takéto právo, tak v konaní súd nemôže veriteľovi premlčané právo priznať.

5.8 Právne účinky premlčania podľa § 54a OZ nastávajú, ak

- žaloba bola na súd podaná po nadobudnutí účinnosti zákona č. 343/2018 Z.z. dňa 05.12.2018, čo vyplýva z § 879v OZ (v znení uvedenej novely),
- žalobou sa uplatňuje právo zo spotrebiteľskej zmluvy,
- uplynula premlčacia doba ako zákonom stanovený čas pre výkon subjektívneho práva veriteľa (t.j. pre súdnu vymáhateľnosť nároku veriteľa).

6. Po náležitom preskúmaní veci súd dospel k záveru, že

- žalobca podal žalobu na súd (20.12.2019) až po účinnosti zákona č. 343/2018 Z.z. (05.12.2018),
- predmetom žaloby sú nároky žalobcu zo spotrebiteľskej zmluvy,
- došlo ku uplynutiu premlčacej doby pri nárokoch žalobcu na istinu, expresný poplatok, úrok z úveru a úrok z omeškania.

7.1 Pokiaľ ide o uplynutie premlčacej doby v súvislosti s nárokom žalobcu na istinu vo výške 260,46 eur, expresný poplatok vo výške 100 eur, úrok z úveru a úrok z omeškania v zmysle ich špecifikácie v odseku 1.1 tohto rozsudku, tak súd vychádzal z toho, že

- žalovaný sa v úverovej zmluve zaviazal uhradiť žalobcovi v 12 splátkach celkovú čiastku vo výške 474,40 eur, ktorá je tvorená úverom, expresným poplatkom a úrokom z úveru za 12 mesiacov (300 eur + 100 eur + 74,40 eur),
- žalovaný zaplatil žalobcovi len sumu 39,54 eur, ktorá predstavuje úhradu 1., 2., 3. a 4. splátky (4krát/1 eur) a časť 5. splátky (35,54 eur) s neuhradeným zostatkom 23,26 eur,
- žalobca v zmysle bodu 15., posledná veta VPPÚ zosplatnil úver ku dňu 20.12.2016, pričom k tomuto dňu žalovaný neuhradil žalobcovi už splatné splátky, a to časť 5. splátky a celé splátky 6., 7. a 8.,
- s úhradou dlžného zostatku splátky 5. (splatnej 15.09.2016) bol žalovaný ku dňu zosplatnenia úveru v omeškaní viac ako 3 mesiace,
- s úhradou splátok 6., 7. a 8. (splatných 15.10.2016, 15.11.2016 a 15.12.2016) bol žalovaný ku dňu zosplatnenia úveru v omeškaní menej ako 3 mesiace.

7.2 Zosplatnením úveru si žalobca uplatnil voči žalovanému sankciu straty výhody splátok, pričom podmienky pre takýto postup žalobca splnil v súvislosti s omeškaním s celkovou úhradou 5. splátky v rozsahu viac ako 3 mesiace.

7.3 Podľa bodu 15., posledná veta VPPÚ - ak spotrebiteľ neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky, stáva sa celý dlh splatný okamžite.

7.4 Podľa § 53 ods. 9 OZ - ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

7.5 Súd v zmysle § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku považuje tvrdenie žalobcu o tom, že došlo ku zosplatneniu úveru za nesporné, nakoľko žalovaný uvedené skutkové tvrdenie nepoprel a súčasne toto tvrdenie nie je v rozpore so žiadnym iným tvrdením žalobcu, a tiež ani s predloženými dôkazmi. Zároveň je potrebné uviesť, že každá strana sporu nesie zodpovednosť za svoje skutkové tvrdenia, ktoré sú súčasťou jej procesnej obrany alebo procesného útoku vrátane hmotnoprávneho následku, ktorým je aj premlčanie uplatneného nároku.

7.6 Premlčanie dlhu žalovaného nie je, a ani nemôže byť, viazané na okamih využitia práva zo strany žalobcu podľa § 565 OZ, ale musí byť viazané na okamih splatnosti tej splátky, ktorá je dôvodom na využitie predmetného práva žalobcu. V opačnom prípade by sa nerešpektovalo zákonné ustanovenie § 103 OZ, ktorého účelom je brániť vyčkávaniu veriteľa s využitím práva podľa § 565 OZ, t.j. brániť svojvoľnému predlžovaniu premlčacej doby. Obdobný právny názor bol vyslovený napr. aj v rozsudkoch Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co/215/2019 zo dňa 14.05.2020 a 17Co/106/2019 zo dňa 20.05.2020 (prípadne aj v skorších rozsudkoch sp. zn. 16Co/95/2018, 17Co/128/2018 a 17Co/175/2018).

7.7 Podľa § 103 OZ - ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

7.8 Podľa § 565 prvá veta OZ - ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené.

7.9 Nakoľko premlčacia doba začína plynúť od zročnosti tej splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok (z dôvodu omeškania dlžníka s úhradou tejto splátky), je zrejmé, že v súvislosti s predmetnou istinou vrátane prináležiaceho úroku a úroku z omeškania, ako aj v súvislosti s expresným poplatkom (ktorý je zahrnutý do splátok úveru) začala plynúť všeobecná 3-ročná premlčacia doba od splatnosti 5. splátky, t.j. od 15.09.2016 s tým, že uplynula dňa 16.09.2019 - vzhľadom na to, že deň 15.09.2019 pripadol na nedeľu (pričom žaloba bola na súd podaná až 20.12.2019).

7.10 Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd žalobu v časti týkajúcej sa istiny, expresného poplatku, úroku z úveru a úroku z omeškania v zmysle § 54a OZ zamietol.

8.1 Pokiaľ ide o nárok žalobcu na zmluvnú pokutu vo výške 10 % ročne zo sumy 260,46 eur od 20.12.2016 do zaplatenia, tak súd uvádza nasledovné:

- podľa bodu 3., siedmy odsek úverovej zmluvy "zmluvné strany sa dohodli, že v prípade, ak sa spotrebiteľ dostane do omeškania s úhradou svojho dlhu, spotrebiteľ sa zaväzuje veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10,00 % ročne z dlžnej čiastky",

- z petitu žaloby vyplýva, že žalobca za túto dlžnú čiastku považuje sumu 260,46 eur,

- keďže suma dlžnej čiastky bola ustálená na konečnú výšku 260,46 eur až pri predčasnom zosplatnení úveru (20.12.2016), tak možno dôjsť k záveru, že nárok na zmluvnú pokutu vznikol žalobcovi 20.12.2016.

8.2 Ak nebola dohodnutá ani inak stanovená doba na splnenie nároku dlžníkom, začína plynúť premlčacia doba nasledujúceho dňa po tom, ako nárok vznikol (viď aj judikatúru zverejnenú pod č. R 28/1984).

8.3 Nakoľko v prejednávanej veci bol týmto nasledujúcim dňom 21.12.2016, tak je zrejmé, že predmetný nárok nebol v čase doručenia žaloby na súd premlčaný.

8.4 Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

8.5 Podľa § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

8.6 Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd žalobu v časti týkajúcej sa zmluvnej pokuty žalobcovi priznal.

9. Pokiaľ ide o nároky žalobcu na poplatky za 6 upomienok vo výške po 30 eur, v celkovej sume 180 eur, tak súd uvádza nasledovné:

9.1 Žalobca síce poukazoval v žalobe na upomienky adresované žalovanému, avšak dôkazné bremeno k ich existencii a doručovaní neunesol, nakoľko tieto upomienky k žalobe nepriložil, a takisto nepriložil ani dôkazy o ich doručení žalovanému, resp. o tom, že sa ich aspoň pokúšal žalovanému doručiť.

9.2 Vzhľadom na to že žalobca nepreukázal vznik ani správnosť výšky predmetných nárokov, súd žalobu v predmetnej časti, ako nedôvodnú, zamietol.

10.1 O nepriznaní nároku na náhradu trov konania žalovanému súd rozhodol z toho dôvodu, že žalovaný si v konaní žiadne trovy neuplatnil a ani zo spisu žiadne trovy v jeho prospech nevyplývajú. Je však potrebné uviesť, že žalovanému, ktorý bol v konaní tou stranou, ktorá mala vo veci úspech v rozsahu 86 % s prináležiacou mierou úspechu 72 %, by inak nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku patril.

10.2 Pri výpočte miery úspechu žalovaného vychádzal súd:

- z hodnoty uplatnených nárokov na istinu, poplatky za upomienky, expresný poplatok a zmluvnú pokutu (kvantifikovanú za obdobie od 20.12.2016 do dňa vyhlásenia tohto rozsudku vo výške 90,34 eur), spolu v sume 630,80 eur,

- z hodnoty priznaného nároku na zmluvnú pokutu, ktorý za obdobie od 20.12.2016 do dňa rozhodnutia súdu predstavuje sumu 90,34 eur.

10.3 Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

10.4 Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde v Rimavskej Sobotke.

V odvolaní sa musí podľa § 127 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania a podpis.

V odvolaní je potrebné, podľa § 363 Civilného sporového poriadku, popri vyššie uvedených všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 125 ods. 3 Civilného sporového poriadku treba odvolanie predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý ďalší subjekt v konaní dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Rozsah, v akom sa rozsudok napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak si žalovaný dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú týmto rozhodnutím, má žalobca možnosť domáhať sa svojho nároku proti žalovanému prostredníctvom exekúcie.